

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse

Rohusilo tegemise optimaalse aja info 7. juuni analüüside alusel

Kõrrelisterohkete taimikute optimaalne niiteaeg on läbi. Kõrreliste-liblikõieliste heintamede segukülvide toiteväärtus on veel hea.

Nädal algas külma ööga. Õhus langes minimaalne temperatuur Jõgeva ilmajaamas 0,4 kraadini ja rohu kohal -4,5 °C. Järgnevatel päevadel muutus ilm korrast soojemaks ja kolmapäevast alates tõusid päevased temperatuurid õhus 20 kraadist kõrgemale.

Efektiivseid temperatuure on kogunenud kasvuperioodi algusest 6. juuniks kõige rohkem Pärnusse – 318 kraadi, järgnesid Võru 301 ja Valga–298 kraadi. Veidi vähem on kogunenud Jõgevale – 268 ja Viljandisse – 271 ja kõige vähem Kuressaarde 247, Sakku 249 ja Kuusikule 253 kraadi. Maikuu oli paljude aastate seas üks sademete rohkemaid – 196% normist (norm 42 mm). Juuni esimene nädal on olnud kogu Eestis sademetevaene (0–3 mm) ja soe. Tänu soojusele ja niiskusele mullas on heintaimede kasv ja areng olnud hoogne.

Kõrreliste heintaimede kasvukõrgus suurenes 22. kalendrinädalal 10–20 cm võrra. Taimede kasvukõrgus küündis parematel põldudel 85 cm ja põhilised liigid olid loomise faasis. Liblikõieliste heintaimede kasvukõrguse juurdekasv oli 12–19 cm, varajane punane ristik ja lutsern on varsumise faasis.

Kuivaine saake hinnates oli viljakamatel muldadel ja liblikõieliste segukülvidega põldudel kasvanud hea saak (4,5–5,8 t/ha), seevastu nõrgemal väetamisfoonil ja vanematelt rohukamaratelt oli saagi juurdekasv väiksem. Väetatud segukülvide haljasmassi juurdekasv oli suurem (nädalaga KA 1,9–2,6 t/ha), väetamata segukülvidel oli juurdekasv 0,4–0,9 t/ha KA.

Analüüsiandmete järgi on rohi endiselt suure toiteväärtusega. Segukülvides on kuivaine seeduvus endiselt kõrge – üle 65% ja metaboliseeruva energia sisaldus oli 9,9–10,7 MJ/kg KA. Sooja ilma tõttu oli seedumatu (ADF) kiusisalduse suurenemine maksimaalselt 1,5% võrra päevas, mis vähendas seeduvust keskmiselt 1,17% päevas. Liblikõieliste massi suurenemise mõjul oli segukülvide seeduvus 65–71%. Kiire arenguga kõrrelistel oli seeduvus juba langenud alla 65%.

Proteiinisaldus on võrreldes eelmise nädalaga langenud. Proteiinisalduse langus oli küllaltki suur kiire arenguga kõrrelistel (itaalia raihein, harilik aruhein) ja jäi juba alla nõutava kriteeriumi (> 15), kuid enamusel proovidel oli proteiini kontsentratsioon veel üle selle. Kõrreliste põldude niitmise optimaalne aeg on möödas.

Kõrreliste ja liblikõieliste segukülvidega põldudel on praegu hea aeg sileerimiseks. Liblikõieliste heintaimede haljasmassi hoogne suurenemine segudes kompenseerib kõrreliste toiteväärtuse vähenemise. Vähemalt 30%-line ristikute osatähtsus rohus võimaldab optimaalset niiteaega viia 3–4 päeva hilisemale ajale. Optimaalne I niite aeg lutsernil oli eelnevatel aastatel instituudi katsetes õitsemise algul (ef temp 280–340 kraadi) ja varasel punasel ristikul siis kui efektiivse temperatuuri summa on 350–380 kraadi.

Viimased proovid võetakse 14. juunil.

Kasutatud on Laine ja Vello Kepparti *Looduskalendri* (<https://www.looduskalender.ee/n/>) ja *Riigi ilmteenistuse* (<http://www.ilmateenistus.ee>) andmeid.

Sirje Tamm, Priit Pechter ja Heli Meripõld Eesti Taimekasvatuse Instituudi teadurid